

1. Obiekt

ZESPÓŁ FOLWARCZNY - LIPOWINA

152

2. Czas powstania

koniec XIX w.

3. Miejscowość

WOLA LIPOWSKA -
- LIPOWINA

4. Adres

14-528 LIPOWINA

gm. BRANIEWO

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo elbląskie

gmina / pow. Braniewo

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Lindenau

7. Przynależność administracyjna
1 VI 1975

województwo elbląskie

powiat Braniewo

8. Właściciel i jego adres

Olsztyńskie Przedsiębiorstwo
Hodowli Roślin i Nasiennictwa
Stacja Hodowli Roślin
14-528 Lipowina

9. Użytkownik i jego adres

Olsztyńskie Przedsiębiorstwo
Hodowli Roślin i Nasiennictwa
Stacja Hodowli Roślin
14,528 Lipowina

10. Rejestr zabytków

A-616 2 7.07.1968

Nr

data



12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

Wieś Lipowina początkowo czynszowa, krzyżacka od 1567 r. była prywatną własnością folwarczną. Jej kolejni właściciele to:
1567-1704 - von Kalnein
do 1739 - von Bredow
od 1768 - Albrecht Zygmunt Zeigut-Stanisławski
do 1788 - Albertyna Holstein-Beck
od 1820 - von Wolk
po 1835 - von Resdorff.
Obecny późnobarokowy pałac wybudowany został w 1740 r., zapewne w miejsce starszego. Park założono w 1790 r. w miejsce francuskiego ogrodu powstałego po 1740 r. Obecny folwark pochodzi z końca XIX w. Z tego okresu zachowały się jedynie nieliczne budynki. Większość zabudowań stanowią współczesne budynki powstałe w ostatnich kilkunastu latach.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA

Zespół folwarczny stanowi integralną część zespołu pałacowo-parkowego. Leży na uboczu wsi nieco odsunięty od drogi Braniewo-Pieniężno, która przebiega przez wieś.

UKŁAD PRZESTRZENNY

Całość założenia składa się z trzech części:
- zespołu dworsko parkowego w części wschodniej
- folwarku w części zachodniej
- oraz cmentarza znajdującego się w parku leśnym w części północnej. Wieś oddalona jest od założenia w kierunku południowym.

UKŁAD KOMUNIKACJI

Zespół znajduje się w niedużym oddaleniu od lokalnej drogi Braniewo-Pieniężno, przebiegającej przez wieś. Wewnątrz zespołu zachowany jest pierwotny układ komunikacyjny: wjazd do założenia /z folwarkiem po stronie zachodniej/, dziedziniec, droga przez groblę, droga oddzielająca park od części krajobrazowej oraz aleja kasztanowa. Wewnątrz folwarku znajdują się jedynie drogi komunikacji wewnętrznej.

UKŁAD WODNY

Historyczny układ wodny, związany z zamierzeniem kompozycyjnym zachował się częściowo. Zachowane są trzy stawy w centralnej części parku. Poza tym zachowały się małe stawiki na terenie folwarku, w parku krajobrazowym oraz przy alei kasztanowej. W niedużym sąsiedztwie założenia, przez park leśny przepływa struga, która dalej wpada do rzeki Biebrzy.

UKŁAD ZIELENI

Związany jest bezpośrednio z pałacem. Park mimo, że mocno już zdewastowany zachował czytelnie formy założenia. Zachowały się też aleja lipowa i kasztanowa oraz zielen przy podjeździe. Folwark posiada jedynie nasadzenia graniczne, oddzielające go od pałacu, oraz dość liczne drzewa wewnątrz układu, będące samosiejkami.

ZABUDOWANIA

Zespół folwarku stanowił nieduże założenie zespołu gospodarczego. Obecnie jednak zachowały się jedynie trzy obiekty, będące relikdami założenia z końca XIX w. Są to: obora, stajnia oraz prawdopodobnie dawna kuźnia. Są to obiekty wzniesione z cegły, licowane, na podmurówce, z drewnianymi elementami konstrukcji poddasza. Pozostałe obiekty są współczesne.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne folwark	17. Użytkowanie obecne hodowla bydła, trzody, uprawa roślin.
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Przeprowadzane na bieżąco. Większość obiektów gospodarczych i administracyjnych powstała w latach 70-tych XX w.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Ogólny stan zachowania pierwotnego układu przestrzennego oraz budynków zabytkowych dobry. Szczególnie rażące są wprowadzone do obecnego układu budynek administracyjny oraz kotłownia.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie -	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

Nie natrafiono.

22. Bibliografia

M. Arszyński, M. Kutzner, "Katalog Zabytków Sztuki -
Województwo Elbląskie, Braniewo, Frombork, Orneta
i Okolice" 1980 r.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowania sygnatury)

Ryciny przedstawiające widok pałacu, nr sygnatury:

XLII/DA/XLII/32

XLII/DA/XLII/38

XLII/DA/XLII/48

WAP Olsztyn, Archiwum Prowincjonalnego Konserwatora.

24. Uwagi różne

-

25. Opracował

tekst Iwona Różańska-Sztolcman, X.1996 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Iwona Różańska-Sztolcman, X.1996 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotograf. Iwona Różańska-Sztolcman, X.1996 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów PSOZ Elbląg

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

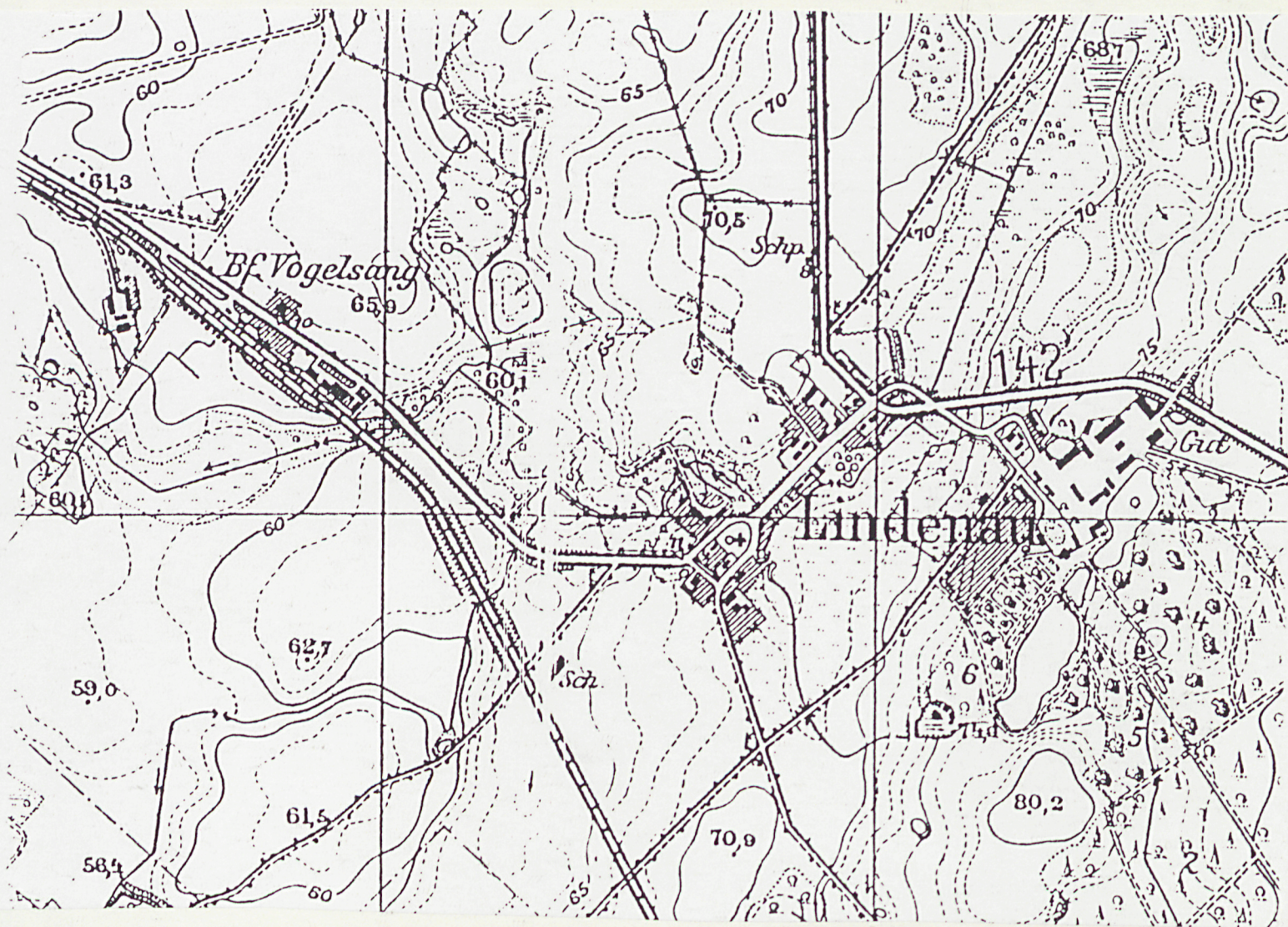
26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

Brak.

27. Załączniki

szt. 2

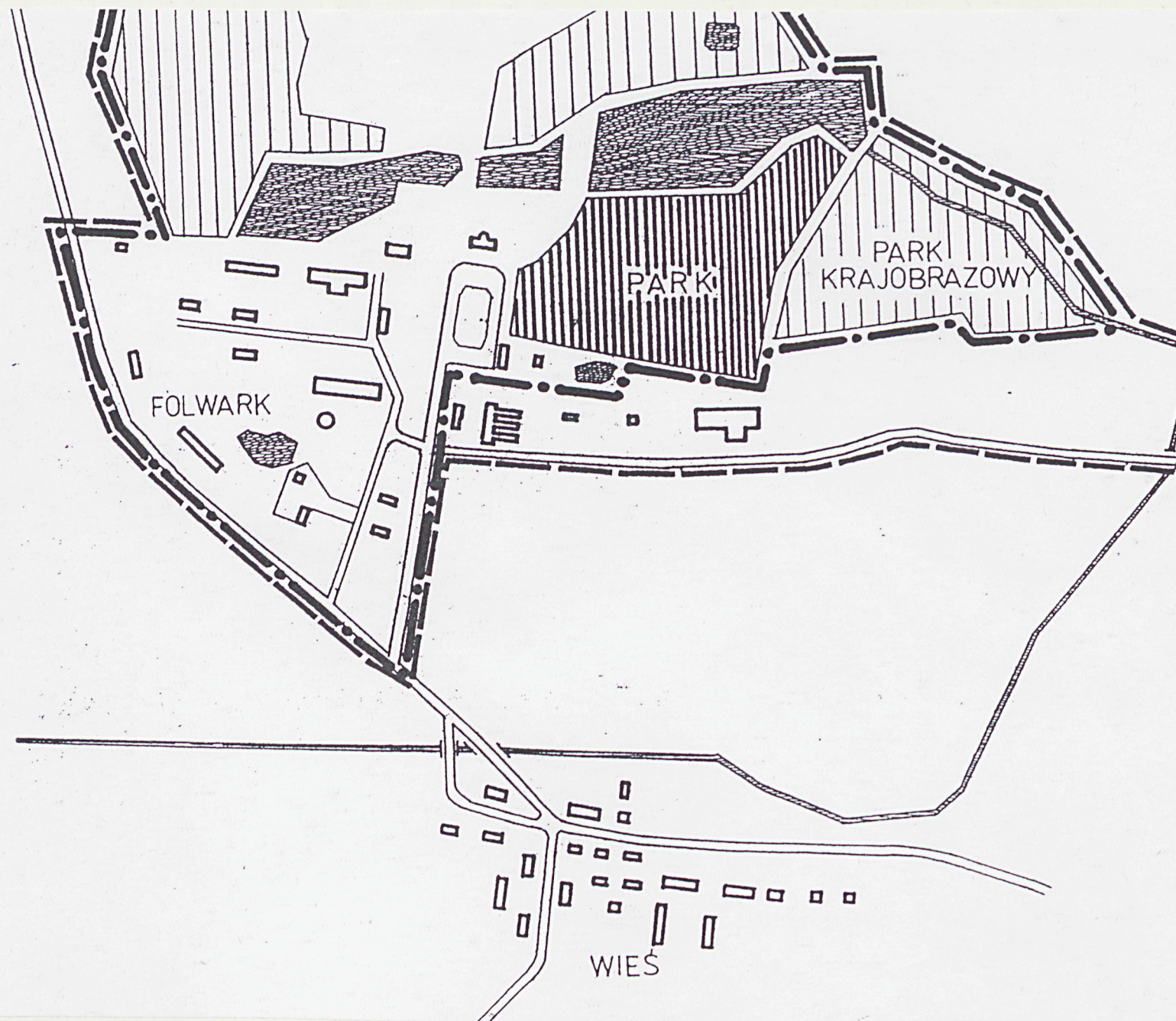
1. Miejscowość LIPOWINA	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) ZESPÓŁ FOLWARCZNY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) PLAN SYTUACYJNY. FRAGMENT MAPY TOPOGRAFICZNEJ z lat 30-tych XX w. Skala 1:25000.
----------------------------	---	---

Wkładkę założył: Iwona Różańska-Sztolcman, X, 1996 r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Elbląg

Wzór ODZ 1978 r.



1. Miejscowość

LIPOWINA

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ FOLWARCZNY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

FOTOGRAFIE



Wkładkę założył: Iwona Różańska-Sztolcman, X.1996 r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Elbląg

Wzór ODZ 1978 r.